

सन २०२२-२३ च्या वार्षिक
'प्रसिध्दी' कृती आराखड्यास
(Media Plan २०२२-२०२३)
मान्यता देण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : टिडीएस २०२२/०६/प्र.क्र.२९२/पर्यटन,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २४ नोव्हेंबर, २०२२

- वाचा :**
१. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. मावज-२०१६/प्र.क्र.३९७/३४, दिनांक ५.१.२०१७.
 २. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र.मावज-२०१७/प्र.क्र.१५३/३४, दिनांक २१.७.२०१७.
 ३. शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, क्र. महोत्सव - २०१८/१२/प्र.क्र.११२६/पर्यटन, दिनांक ७.१.२०१९
 ४. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दिनांक २४.०६.२०२१.
 ५. पर्यटन संचालनालयाचे पत्र क्र. प.सं./ प्रसिध्दी / प्र.अनु./२८२/२०२२ / ९३१४, दि.२१.१०.२०२२.

प्रस्तावना :

राज्यातील पर्यटनाला चालना देऊन राज्यातील पर्यटनस्थळांची राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय पातळीवर व्यापक प्रमाणावर प्रसिध्दी व प्रचालन करून देशी - विदेशी पर्यटकांना मोठ्या प्रमाणावर आकर्षित करण्यासाठी पर्यटन संचालनालयामार्फत विविध प्रसिध्दी माध्यमाद्वारे प्रसिध्दी मोहिम राबविण्यात येते. पर्यटन संचालनालयाने संदर्भ क्रमांक ५ येथील दि.२१.१०.२०२२ च्या पत्रान्वये सादर केलेल्या सुधारित प्रस्तावानुसार सन २०२२-२०२३ या आर्थिक वर्षाकरीताच्या वार्षिक -प्रसिध्दी कृती आराखड्यास (Media Plan) मान्यता देण्याची बाब विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

राज्याच्या पर्यटन विषयक प्रसिध्दीसाठी वार्षिक कॅलेंडर (परिशिष्ट-अ), १० पर्यटन सर्किट व मुंबई, पुणे, नाशिक, औरंगाबाद असे डायमंड क्वाड्रीलॅटरल पर्यटन सर्किट (परिशिष्ट-ब) यांसह सन २०२२-२०२३ या वर्षासाठी रुपये १५०.०० कोटी इतक्या खर्चाच्या वार्षिक प्रसिध्दी कृती आराखड्यास खालीलप्रमाणे मान्यता देण्यात येत आहे :-

Annual Media Plan for the year २०२२-२३

Sr. No.	Media Particulars	Cost in Crores Rs.	Cost in Crores Rs.	
१	<p>A) Events & Festivals</p> <p>a. Mini Tourism Festivals organised by DOT at Various District Places (३६ Nos.) (Rs.१० lac each)</p> <p>b. International Level Festival</p> <p>i) Ganesh Festival Rs.००.५०</p> <p>ii) Pandharpur Wari Rs.००.५०</p> <p>c. National Level Festival</p> <p>i) Grape Festival at Nashik Rs.०१.००</p> <p>ii) Ajanta-Ellora Festival at Aurangabad Rs.०१.००</p> <p>d. State Level Festivals</p> <p>i) Orange Festival at Nagpur Rs.०१.००</p> <p>ii) Beach Festival Rs.००.५०</p> <p>iii) Monsoon Festival Rs.००.५०</p> <p>iv) Krishi Paryatan Festival at Nagpur Rs.००.५०</p> <p>v) Mahadurg Utsav Celebrating (Fort of Maharashtra) Rs.०८.००</p> <p>vi) Wildlife Festival Rs.००.४०</p> <p>vii) Mango Festival Rs.००.५०</p> <p>viii) Mumbai Heritage Festival Rs.००.५०</p>	Rs.३.६०	Rs.२०.५०	<p>DoT</p> <p>DoT/MTDC MTDC</p> <p>DoT</p>

	<p>ix) Tribal Tourism Festival, Jawahar</p> <p>x) Guru Tourism Festival, Nanded</p> <p>xi) Sindhudurg Festival</p> <p>xii) Traditional Sports Festival, Kolhapur</p> <p>xiii) Kajwa Festival</p> <p>xiv) Prabhu Shri Ram Festival, Nashik</p> <p>e. Celebration of World Tourism Day & Tourism Awards</p> <p>f. National Tourism Day-३१st December</p> <p>B). Domestic events/Festivals sponsored by DOT Publicity support for organising events/festivals by the NGO's,private/ other Govt. organisations</p>	<p>Rs.००.१०</p> <p>Rs.००.५०</p> <p>Rs.०१.००</p> <p>Rs.०१.००</p>	<p>Rs.५.००</p>	<p>DoT</p> <p>DoT</p> <p>DoT</p>
२	Domestic Exhibitions, Travel Marts (OTM,TTF, IITM,SATTE IATO,TAAI,FICCI,PATA,ITM etc.)	--	Rs.२.००	DoT
३	International Exhibitions : WTM,London, ITB-Berlin & ATM & Road show etc.		Rs.१०.००	MTDC
४	Maharashtra International Travel Mart : Conducting Maharashtra Travel Mart by DOT with the help of Event Management Agency.		Rs. ०७.००	DoT/MTDC
५	Travel & Trade Road Shows, Conclaves, Conferences i. Participating in the International Road Shows, conclaves/ conferences organised by MOT ii. Domestic Road Shows at the various States (२० Nos.)	<p>Rs. २.००</p> <p>Rs. २.००</p>	Rs.४.००	DoT/MTDC

६	Digital Marketing Online Trade Platform: Website, Goggle Ads. Paid Digital Marketing, Booking Engine Optimization Ads.,Online Travel Agency	---	Rs.१३.००	DoT/MTDC
७	Appointment of Brand Ambassador Appointing well known celebrities as a brand ambassador for promotion of Maharashtra Tourism		Rs.४.००	DoT
८	Social Media : Social Media agency Empanelment (Monthly Retainer charges + Social Media Paid activities in Facebook, Twitter, Instagram etc)	--	Rs.५.००	DoT
९	Television : i. Production of new TVC's ii. Telecasting TVC's various Channels across the country including OTT, Top १० News, GEC, Travel channels	Rs.०५.०० Rs.०८.००	Rs. १३.००	DoT
१०	Radio /FM Activity : Production of Tourism related programme and broadcasting the same on the top १० Akashvani / FM Radio Channels	---	Rs. ०३.००	DoT/MTDC
११	Print Media : a. Newspapers Ads.at the International & domestic Level (Top १० News papers as per circulation & content quality) Marathi, Hindi, English, Bangali, Tamil & Kannada b. Within State/other State Various Tourism Circuit Advt. campaign c. Magazines : Advt. in the Travel & Tourism as well as Imp. business magazines d. Printing of Pub. Literature	--	Rs.२१.०० Rs.०१.०० Rs. १.०० Rs.०१.००	DoT

१२	Out-of-Home (OOH Advt.): i.Airports (Hoarding/digital Screens, Aircraft seatback) ii.Metro/Train wrapping, Rly. Digital Screen advtg. etc. iii.Hoardings	Rs. २.०० Rs.२.०० Rs.३.००	Rs. ७.००	DoT/MTDC
१३	FAM Tours : i.Domestic Fam tours with Strategic Partners ii. International Fam Tour		Rs.०१.५०	DoT/MTDC
१४	Website Upgradation & maintenance & What's App marketing	--	Rs. ०१.००	DoT/MTDC
१५	Influencers/ Bloggers Express Activity	--	Rs. ०२.००	DoT/MTDC
१६	Erection of Hoardings : Erection of New Hoardings size २०'X१०' at the District Collectorate Office premises and MTDC properties at Highway locations i.e. Malshej Ghat, Oras, A'bad, Murud, Amboli, Nagpur, Kashid,etc.	--	Rs. ०५.००	DoT/MTDC
१७	Production of Video /Episodes on Tourist destinations & integrated marketing including TV Channels, OTT, Social media platform through celebrities, influencers etc. NDTV, National Geographic channel, ABP Majha, Zee Media, Colours with Kunal Vijaykar	--	Rs.२१.००	DoT/MTDC
१८	Other Misc.(Souvenirs, creation of artwork, preparation of blow-up, posters, Any other activities which are not included in the above Columns & Settlement of pending dues etc)		Rs. २.००	DoT/MTDC
	Grand Total -		Rs. १५०.५०	

२. अनुक्रमांक १ (a) येथे नमूद आंतरराष्ट्रीय पर्यटन महोत्सव(गणेशोत्सव आणि पंढरपूर वारी) यावर्षी होऊन गेल्यामुळे त्याकरिता निधी (d) राज्यस्तरीय पर्यटन महोत्सवांच्या यादीतील पर्यटन महोत्सवांच्या आयोजनासाठी वापरण्यात यावा.

अटी व शर्ती :-

१. प्रिंट मिडीया, सोशल मिडीयावर पर्यटन प्रसिध्दीची मोहीम राबविण्यासाठी तसेच, त्याकरीता आवश्यक सल्ला देण्यासाठी स्वारस्याची अभिव्यक्ती (Expression of Interest) मागवून राष्ट्रीय / आंतरराष्ट्रीय दर्जेच्या एजन्सीची नियुक्ती करण्यात यावी.
२. विविध महोत्सव / कार्यक्रम आयोजित करण्यासाठी तसेच, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर विविध पर्यटन विषयक कार्यक्रम, प्रदर्शने, रोडशोज्, महोत्सव(फेस्टिवल) यासाठी पर्यटनविषयक प्रसिध्दीच्या कामाचा आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील अनुभव असणाऱ्या राष्ट्रीय माध्यम / जाहिरात / आऊटडोअर क्षेत्रात कार्य करणाऱ्या योग्य व सक्षम संस्थांची नामिका सूची (Panel) स्वारस्याची अभिव्यक्ती (Expression of Interest) मागवून तयार करण्यात यावी.
३. या एजन्सीचा कालावधी २ वर्षाकरीता असेल व शासन मान्यतेने त्यात १ वर्षासाठी वाढ करता येईल.
४. प्रसिध्दी आराखड्याची अंमलबजावणी करताना पर्यटन संचालालयामार्फत देण्यात येणाऱ्या सर्व जाहिराती सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. मावज-२०१७/प्र.क्र.१५३/का-३४, दि.२१ जुलै, २०२२ आणि क्र. मावज-२०२१/प्र.क्र.१२६/का-३४, दि.१३ ऑगस्ट, २०२१ अन्वये विहित केलेल्या धोरणांनुसार देणे आवश्यक राहिल.
५. संदर्भ क्रमांक ३ येथील दि.०७.०१.२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय / आंतरराष्ट्रीय व राज्यस्तरावर खाजगी आयोजकांकडून आयोजित केल्या जाणाऱ्या कार्यक्रमांना पर्यटन विभागाकडून प्रायोजकत्वाद्वारे वित्तीय सहाय्य देण्याबाबत निश्चित करण्यात आलेल्या धोरणानुसार सन २०२२-२३ च्या वार्षिक प्रसिध्दी कृती आराखड्यातील संबंधित बाबींची अंमलबजावणी करण्यात यावी.
६. पर्यटन विषयक प्रसिध्दीसाठी जागतिक दर्जाचे एक mobile App निर्माण करण्यासाठी महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ व पर्यटन संचालनालय यांची वेबसाईट अद्यायावत करण्यासाठी स्वारस्याची अभिव्यक्ती (Expression of Interest) प्रसिध्द करुन योग्य माहिती तंत्रज्ञान कंपनीची नियुक्ती करण्यात यावी. (On the lines of Korean App).

७. मिडीया एजन्सीने मागील काही वर्षात महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ / पर्यटन संचालनालय यांच्याकडून प्रसिध्दीकरीता निर्माण करण्यात आलेल्या प्रसिध्दी साहित्य (content creation on social media/ print media) एकत्रित करुन त्याचा उपयोग प्रसिध्दीसाठी करणे आवश्यक राहिल.
८. महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ / पर्यटन संचालनालयाकडे नोंदणीकृत होम स्टे / रिसॉर्टस् / कृषी पर्यटन केंद्रे यांचीही संकेतस्थळावर प्रसिध्दी करण्यात यावी.
९. प्रसिध्दी मोहिम राबवतांना Stake Holders चा सहभाग घेण्यात यावा.
१०. सर्व प्रसिध्दी मोहिमांबाबत कार्यादेशात नमूद Key Performance Indicators (KPIs) नुसार फलनिष्पत्ती अहवाल कार्यक्रम झाल्यानंतर १ महिन्याच्या आत शासनास सादर करण्यात यावा. याकरीता योग्य त्या अटींचा समावेश स्वारस्याची अभिव्यक्तीमध्ये (Expression of Interest) करण्यात यावा.
११. ज्या बाबीकरीता निधी उपलब्ध करुन देण्यात येत आहे त्या प्रत्येक बाबीच्या संदर्भात वित्तिय अधिकाराच्या प्रत्यावर्तनानुसार सक्षम प्राधिकाऱ्याची प्रशासकीय व वित्तिय मान्यता घेणे आवश्यक आहे.
१२. वितरीत केलेल्या निधीतून खर्च करताना वित्तीय नियमांचे आणि विविध नियमांतर्गत विहीत केलेल्या कार्यपध्दतीचे पालन करण्यात यावे.
१३. कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर अनुदानापेक्षा जास्त खर्च होणार नाही, याबाबतची सर्व जबाबदारी संचालक, पर्यटन संचालनालय यांची राहिल. केवळ तरतूद उपलब्ध आहे म्हणून खर्च करण्यात येऊ नये.
१४. कोणतीही बांधीलकी (commitment) प्रस्तावित करण्यापूर्वी त्या कार्यक्रम/ उपक्रम/ कार्यवाहीतून पर्यटनदृष्ट्या कोणता लाभ होण्याची क्षमता प्रथम काळजीपूर्वक तपासण्यात यावी.
१५. सदर रकमेच्या खर्चाचा महालेखापाल कार्यालयाशी ताळमेळ घालून अहवाल शासनास सादर करावा. यासाठी होणारा खर्च मागणी क्रमांक झेडडी - ४, "३४५२-पर्यटन", ०१-पर्यटनासाठी पायाभूत सुविधा, १०१-पर्यटन केंद्रे (०२) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, राज्य योजनांतर्गत योजना (०२) (०४) प्रसिध्दी (३४५२ १९३१) ५० इतर खर्च (वेतनेतर) या लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व तो सन २०२१-२२ या आर्थिक वर्षातील अर्थसंकल्पित तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

१६.प्रमाणित करण्यात येते की, वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दि.२४.०६.२०२१ अन्वये देण्यात आलेल्या सूचनेनुसार व अधिकाराच्या मर्यादेत सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत असून सदर शासन निर्णयामधील प्रत्येक अटीची व परिशिष्टामधील तपासणी सूची बाबींची पूर्तता करण्यात आली आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या <http://www.maharashtra.gov.in> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा सकेतांक २०२२११२४१७१३०८६८२३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(उज्ज्वला सं. दांडेकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. उप मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. मंत्री(पर्यटन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा. सर्व मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) मा. राज्यमंत्री (पर्यटन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) मा. सर्व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ८) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई.
- ९) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
- १०) मा. सर्व विधानपरिषद सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई
- ११) मा. सर्व विधानसभा सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई
- १२) प्रधान सचिव, पर्यटन यांचे स्वीय सहायक

- १३) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
- १४) महालेखापाल, महाराष्ट्र - १, (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई.
- १५) महालेखापाल, महाराष्ट्र - २, (लेखा परीक्षा /लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर.
- १६) महालेखापाल (स्थानिक निकाय लेखापरीक्षा व लेखा), मुंबई.
- १७) संचालक, पर्यटन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- १८) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई.
- १९) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- २०) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
- २१) नियोजन विभाग (कार्यासन-१४११/१४४४), मंत्रालय, मुंबई.
- २२) वित्त विभाग (का.व्यय-१५/अर्थ-११) मंत्रालय, मुंबई.
- २३) सामान्य प्रशासन विभाग का.३४
- २४) अवर सचिव, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग (अर्थसंकल्प शाखा), मंत्रालय, मुंबई.
- २५) निवड नस्ती.
